

CUPRINS

<i>Cuvânt-înainte</i>	7
Argument	9
Îndrumări metodice	14
Citirea în chei	14
Capitolul I. Teme de studiu pentru citirea în chei. Două voci	19
A. Cheia Sol cu celelalte chei	19
B. Cheia Fa cu celelalte chei	29
C. Combinarea celorlalte chei	35
Capitolul II. Teme de studiu pentru citirea în chei. Trei voci	53
A. Cheia Sol și Fa cu celelalte chei	53
B. Cheia Sol cu celelalte chei	62
C. Cheia Fa cu celelalte chei	73
D. Combinarea celorlalte chei	85
Capitolul III. Teme de studiu pentru citirea în chei. Cheile unui trio de coarde	97
Capitolul IV. Teme de studiu pentru citirea în chei. Patru voci	111
A. Cheia Sol și Fa cu celelalte chei	111
B. Cheia Sol cu celelalte chei	131
C. Cheia Fa cu celelalte chei	144
D. Combinarea celorlalte chei	157
Capitolul V. Teme de studiu pentru citirea în chei. Cheile unui cvartet de coarde	164
Capitolul VI. Teme de studiu pentru citirea în chei. Cheile vechi corale	182
Capitolul VII. Teme de studiu pentru citirea în chei. Teme pentru aplicarea transpoziției	199
A. Două voci	199
B. Trei voci	213
C. Patru voci	222
Capitolul VIII	
<i>Compozitori – note biografice</i>	229
<i>Dicționar explicativ de termeni muzicali</i>	250
<i>Manuscrite</i>	263
<i>Note</i>	263
<i>Abrevieri</i>	264

Anexe	
Anexa I. Indexul lucrărilor utilizate ca teme de studiu: pe capitole, genuri și forme muzicale	267
Anexa II. Indexul alfabetic al lucrărilor utilizate ca teme de studiu	271
Anexa III. Indexul temelor de studiu: pe forme și genuri muzicale	275
Anexa IV. Indexul alfabetic al compozitorilor cu indicarea lucrărilor utilizate ca teme de studiu pe capitole	280
Anexa V. Indexul alfabetic al compozitorilor cu indicarea temelor de studiu	283
Bibliografie	286
Bibliografie de repertoriu/editori	287

© Editura Fundației *România de Mâine*, 2008
Editură acreditată de *Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului*
prin *Consiliul Național al Cercetării Științifice*
din *Învățământul Superior*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STOIANOV, PETRU

Citire de partituri. Citirea în chei, Petru Stoianov.

București: Editura Fundației *România de Mâine*, 2008

Bibliogr.

ISBN 978-973-163-198-1

78

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă
și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă
și se pedepsește conform legii.

*Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului
revine exclusiv autorului/autorilor.*

Redactor: Constantin FLOREA
Tehnoredactare: Florentina STEMATE
Vasilichia IONESCU
Coperta: Cornelia PRODAN

Bun de tipar: 24.04.2008; Coli tipar: 18
Format: 8/61 × 86

Editura Fundației *România de Mâine*
Bulevardul Timișoara, nr.58, București, Sector 6
Tel./Fax:021/444 20 91; www.spiruharet.ro
e-mail: contact@edituraromaniademaine.ro

REZUMAT

În pregătirea unui muzician, în cadrul sistemului academic de învățământ, nu poate să lipsească Citirea de partituri, o disciplină care le deschide studenților o largă perspectivă asupra universului operei muzicale ca atare. Semiografia muzicală, cuprinzând un întreg corpus de semne și coduri grafice necesare în procesul (re)descoperirii unei partituri muzicale, reprezintă background-ul pe care îl utilizează Citirea de partituri. În ultimă instanță, prin citirea unei partituri descifrăm microstructurile de limbaj ale unui opus, îl înțelegem mai bine din punctul de vedere al fluxului sonor propriu-zis, dar și din acela al valorii sale de semnificație.

Volumul CITIRE DE PARTITURI - Citirea în chei semnat de Petru Stoianov, distins compozitor și profesor universitar, Decan al Facultății de Muzică a Universității Spiru Haret din București, reprezintă o realizare de înaltă ținută în acest domeniu al artei muzicale.

Structurat în opt capitole – precedate de un Argument și urmate de Anexe, Bibliografie și Bibliografie de repertoriu/editori – cursul de față aduce o contribuție remarcabilă la explicitarea principalelor elemente care stau la baza acestei discipline complexe, Citirea de partituri, cu accent pe Citirea în chei.

Obiectivele pe care și le stabilește autorul în preambulul lucrării sale au în vedere atât „dezvoltarea capacității de operare cu tehnici specifice, constând în transformarea semnelor grafice în dat sonor pe orizontală, în toate cheile, inclusiv în vechile chei corale”, cât și „dezvoltarea capacității de citire ordonată în același timp pe orizontală și pe verticală, în sisteme de două, trei sau patru portative, fiecare cu informație diferită, în chei diferite”, toate acestea putând fi considerate procese de studiu esențiale în metodică modernă a predării.

Citirea în chei constituie, însă, doar o primă etapă în studiul descifrării unei partituri muzicale. O a doua etapă, la fel de importantă, este cea a Studiului transpoziției.

Cursul de Citire de partituri operează cu elemente de sinteză și cu informații interdisciplinare, muzicianul în formare – care va îmbrățișa fie cariera de profesor, compozitor sau muzicolog, fie pe cea de dirijor sau interpret – putând să ia contact cu ceea ce aș numi „setul de valori” al unei partituri muzicale. Aceasta este studiată – conform metodologiei propuse de cursul universitar semnat de prof. univ. dr. Petru Stoianov – pe toate palierele ei de semnificație: începând cu structurile de limbaj și încheind cu cele care țin de viziunea estetică a compozitorului, de zona stilistică în care acesta se încadrează.

Relevante și demne de apreciat, într-adevăr, în cursul la care ne referim sunt noutatea absolută, nota de originalitate a concepției și a conținutului; o primă coordonată o constituie temele de studiu, inedite în covârșitoarea lor majoritate, teme al căror curs propune inclusiv o parcurgere cronologică a materialului muzical utilizat, încă de la exemple de secol XII.

O altă noutate o reprezintă capitolul dedicat Notelor biografice. Sunt aici prezentate biografii artistice de compozitori începând cu Alexander Agricola (compozitor renascentist, 1445/1446-1506), și încheind cu Adrian Willaert (1490-1562), compozitor flamand din aceeași „epocă de aur a polifoniei vocale”.

Sunt apoi prezentate Manuscrisele cuprinse în colecția de cântece sacre și laice la 3 sau la 4 voci, intitulată Glogauer Liederbuch (apărută în jurul anului 1480), și manuscrisul intitulat Llibre Vermell de Montserrat, apărut la Barcelona, la sfârșitul secolului al XIV-lea.

Seria noutăților în materie de elaboare a unui curs universitar de citire de partituri continuă cu un Dicționar explicativ de termeni muzicali. Ideea autorului trebuie salutăată tocmai pentru aparatul critic complex, pe care îl pune la dispoziția studenților în încercarea lor de a pătrunde în universul muzical al operei studiate.

Sunt, toate acestea, contribuții de esență la elaborarea unei metodologii de curs moderne, adaptate cerințelor de învățare și de studiu din zilele noastre.

Numai simplul contact auditiv cu o lucrare muzicală nu poate suplini analiza în amănunt a substanței muzicale propriu-zise. De altfel, autorul include în volumul său un corpus de Anexe în care sistematizează lucrările utilizate ca teme de studiu, precum și o bibliografie, inclusiv o bibliografie de repertoriu/editori, orientând demersurile muzicologice ulterioare în direcții clare de acțiune.

Prin apariția acestui curs universitar semnat de unul dintre cei mai reprezentativi profesori de citire de partituri din învățământul superior muzical românesc, studenții au la dispoziție o lucrare definitorie, de mare valoare științifică, care îi va ajuta, sunt convins, să ia contact cu fenomenul muzical în toate coordonatele sale de expresie.